Бид
ОКР. БИБЛИОТЕКА
гр. ТЪРНОВО

ПРОЛЕТАРИИ ОТ ВСИЧКИ СТРАНИ, СЪЕДИНЯВАЙТЕ СЕ!

борба

ВЕЛИКО ТЪРНОВО
БРОЙ 134 (2932) ГОД. XXVIII

ПЕТЪК, 6 НОЕМВРИ 1970 Г.
ЦЕНА 2 СТ.

ОРГАН НА ОКРЪЖНИЯ КОМИТЕТ НА БКП, ОНС И ОК НА ОТЕЧЕСТВЕНИЯ ФРОНТ

ПОД ПОБЕДНОТО ЗНАМЕ НА ВЕЛИКИЯ ОКТОМВРИ

На 25 октомври (7 ноември) 1917 година залповете на крайцера „Аврора“ възвестиха началото на нова ера в историята на човечеството. В Русия, под ръководството на болшевиките начело с Владимир Илич Ленин, работниците и селяните съборихa царизма и капитализма и установиха властта на съветите. За първи път в човешката история трудовите хора станаха господари на своята страна, на своя труд, в своя дом. Декретите, които прие в тези бурни дни Вторият всеруски конгрес на работническите и войнишките депутати разкрепостиха силите и творческата енергия на народите на многомилионна Русия, откликнаха дълбоко в сърцето на всеки трудов човек на земното кълбо. Както писа по-късно Владимир Илич „руският пример показва на всички страни нещо и то твърде съществено от тяхното неизбежно и недалечно бъдеще“.

И действително, тези пророчески думи на вожда на Октомврийската революция се сбъднаха. Днес ние честваме 53-та годишнина на Великия октомври в обстановка на големи победи на човечеството по пътя на социализма, мира и прогреса. По пътя, очертан с кръвта и щиковете на руските работници и селяни, утвърден с тяхната героична саможертва в Гражданската и Великата отечествена война, с епохалните постижения на съветската наука и техника.

На октомврийския празник редом със съветските хора, в единен строй крачат народите на социалистическите страни, които населяват повече от една четвърт от земната суша и набройват една трета от човечеството. В капиталистическите страни работническата класа и трудещите се развяват червените знамена, ръководени от своите марксистко-ленински партии и с лозунгите на Великия октомври манифестират своето единство и сплотеност в борбата срещу настъплението на монополистичния капитал. В новоосвободените от колониално иго страни трудещите се в тези дни отново ще покажат своята твърда решимост да отстояват независимостта и свободата си, да изграждат своето бъдеще по некапиталистически път, да освободят и последните късчета земя от позорния колониален гнет.

Нашият народ честтвува този светъл празник в обстановка на голям политически и трудов подем в чест на X конгрес на Партията, която смело прегърна идеите на Великия октомври и в десетилетна кървава борба ги претвори в живота. Победата на социалистическата революция в нашата страна е продължение на победата на Октомврийската революция. Развивайки творчески марксизма-ленинизма и следвайки неотклонно закономерностите на Великия октомври, Българската комунистическа партия смело и уверено поведе нашия народ по пътя на социализма и комунизма. За кратък исторически срок със своя героичен труд и безкористната помощ на Съветския съюз, в семейството на социалистическите страни, Родината направи исполински стъпки в своето развитие. От изостанала в миналото днес тя се превърна в страна със силно развита индустрия, с модерно социалистическо селско стопанство, с голям между народен авторитет. По темпове на развитието на своята икономика и повишаване благосъстоянието си нашият народ се нарежда между първите в света.

В навечерието на 53-та годишнина на Великия октомври заедно с целия български народ трудещите се от окръга разгарят с нова сила социалистическото съревнование. Веста за свикването на X конгрес на БКП, неговото място и роля в живота на страната и народа, определящо се от важността на документите, които ще обсъди — Програмата на Партията и Директивите за шестата петилетка — събужда нови сили и енергия за творчески дела. Щастливо съвпадение е, че през тази година на всяка от 53-те години от победата на Октомврийската революция колективите от промишлените предприятия на окръга ще отчетат почти по 10 милиона лева промишлена продукция. Това означава, че те почти са удвоили всеки ден от петата петилетка, в сравнение с дните на четвъртата. Селскостопанските труженици от окръга, които в болшинството си посрещат празника в новоизградените аграрно-промишлени комплекси, също удължиха дните на петата петилетка почти с половин ден. Само тези две цифри най-ярко характеризират бурното развитие на нашия окръг в периода между двата партийни конгреса.

Следвайки линията, начертана на Априлския пленум през 1956 г., на своите Юлски, Септемврийски и Априлския пленум от 1970 година Партията постави нови задачи, които съответствуват на потребностите на научно-техническата революция и на обективната необходимост за издигането на ръководната й роля. Борбата за осъществяването на тези задачи сега се разгаря на основата на порасналите възможности на нашата икономика, на големите постижения на нашата наука и техника, на големия опит, натрупан в социалистическото строителство.

На утрешните масови манифестации трудещите се от окръга още веднъж ще изразят своята любов и признателност към Българската комунистическа партия, към народите на Съветския съюз, към КПСС и великото дело на Октомврийската революция.

Работническата и селска революция, за необходимостта на която болшевиките говореха през цялото време, е извършена...

От сега настъпва нов период в историята на Русия и сегашната трета руска революция в своя краен резултат трябва да доведе до победата на социализма.

В тази работа ще ни помогне световното работническо движение

ЛЕНИН

25 октомври (7 ноември) 1917 г.

ПЪТЯТ НА ОКТОМВРИ — ПЪТ НА ЧОВЕЧЕСТВОТО

Снощи в салона на Дома на народната армия във Велико Търново дойдоха стотици граждани, младежи и девойки. На тържественото събрание, посветено на 53-та годишнина от победата на Великата октомврийска социалистическа революция, присъствуваха първият секретар на Окръжния комитет на БКП Йордан Костов, председателят на Окръжния народен съвет Димитър Тужаров, секретарите на Окръжния комитет на БКП Димитър Стоянов, Панчо Иванов, Димитър Петров и Енчо Енчев, председателят на Окръжното ръководство на БЗНС Петко Кожухаров, председателят на Окръжния комитет на Отечествения фронт Тодор Попов, първият секретар на ГК на БКП Петър Яламов и други.

Скъпи гости на събранието бяха и гражданите на Съветския съюз Иван Иванович Снигур и Владимир Петрович Соловьов.

Доклад за значението на Великата октомврийска социалистическа революция — най-забележителното събитие в историята на човечеството — изнесе другарят Енчо Енчев. Той подчерта, че Октомврийската революция извърши първият пробив в безпределно господствуващата дотогава система на капитализма, тя сложи началото на коренното обновление на света. Образуването на световната социалистическа система, разпадането на колониалната система на империализма, огромният размах на работническото движение в капиталистическите страни — всичко това бе немислимо без победата на Октомври. Революцията през 1917 година посочи пътя на развитие на цялото човечество.

Сърдечно приветствие поднесе Иван Иванович Снигур.

Събранието изпрати поздравителни телеграми до ЦК на КПСС и ЦК на БКП.

След доклада бе изнесена богата концертна програма в която участвуваха артисти от Драматичния театър „Константин Кисимов“ и самодейци.

ВИСОКО ОТЛИЧИЕ

В последните дни на третата национална изложба на техническото и научното творчество на младежта в Пловдив станаха известни и наградите на Бюрото на Централния комитет на ДКМС за добра политическа и организационна дейност и за активно включване на младежта в различните форми на Третия национален преглед.

Сред наградените комсомолски организации е и великотърновската градска комсомолска организация, която получава *диплом и златна значка „За техническо и научно творчество“*. Това високо отличие организацията заслужи със своята богата и разнопланова дейност за въвличането на младежта в научно-техническата революция, със значимите разработки на стотиците млади специалисти — творци на техническия прогрес.

БРАТСКИ И ИСКРЕНИ ОТНОШЕНИЯ

В изграждането на Химкомбината край Свищов участвуват и специалисти от СССР. В навечерието на 53-та годишнина на Великата октомврийска социалистическа революция и предстоящите конгреси на КПСС и БКП, наш сътрудник се среща с инж. БОРИС ЕВГЕНИЕВИЧ ВДОВИН, ръководител на съветските специалисти, които участвуват при изграждането на ТЕЦ. Пред него др. инж. Вдовин сподели следното:

— Много може да се говори както за строителството, така и за голямата дружба, за братските и искрените отношения, които се зародиха между нас.

Пускът на ТЕЦ вече наближи. Изминат е един огромен път на трудности, несгоди, очаквание и радости. Сега е време, когато се правят равносметки. Но не всичко може да се изчисли — трудно е да се пресметнат нервите, потта, а още по-трудно и голямата, хубава дружба между нашите и български строители.

Още при пристигането си ние организирахме специални курсове, на които се изнасяха лекции, беседи с нашите български колеги, даваха се оценки върху извършваните строителни работи. Помагаме на младите, току-що завършили инженери, правещи първи стъпки в практиката. За нас е твърде радостно, че те идват много добре подготвени и бързо се „ориентират в обстановката“. Обикновено явление е често пъти именно тези млади хора да дават ценни конструктивни предложения, свързани с увеличение надеждността на оборудването, даващи високи икономически показатели.

Съвсем скоро ще се реализират плодовете на нашето сътрудничество. Пускането на ТЕЦ ще покаже дали монтажните работи са качествени, дали всичко е в ред. Оборудването е доставено от СССР — главно от Тангорския машиностроителен завод, турбините са от Ленинград. . . Цялата техника е на световно ниво, съобразена с последните изисквания.

Ние, съветските строители на ТЕЦ сме поели някои предконгресни обещания, които преследват една цел — да се даде по-добра помощ и да се окаже по-ефективно съдействие на българските работници и специалисти.

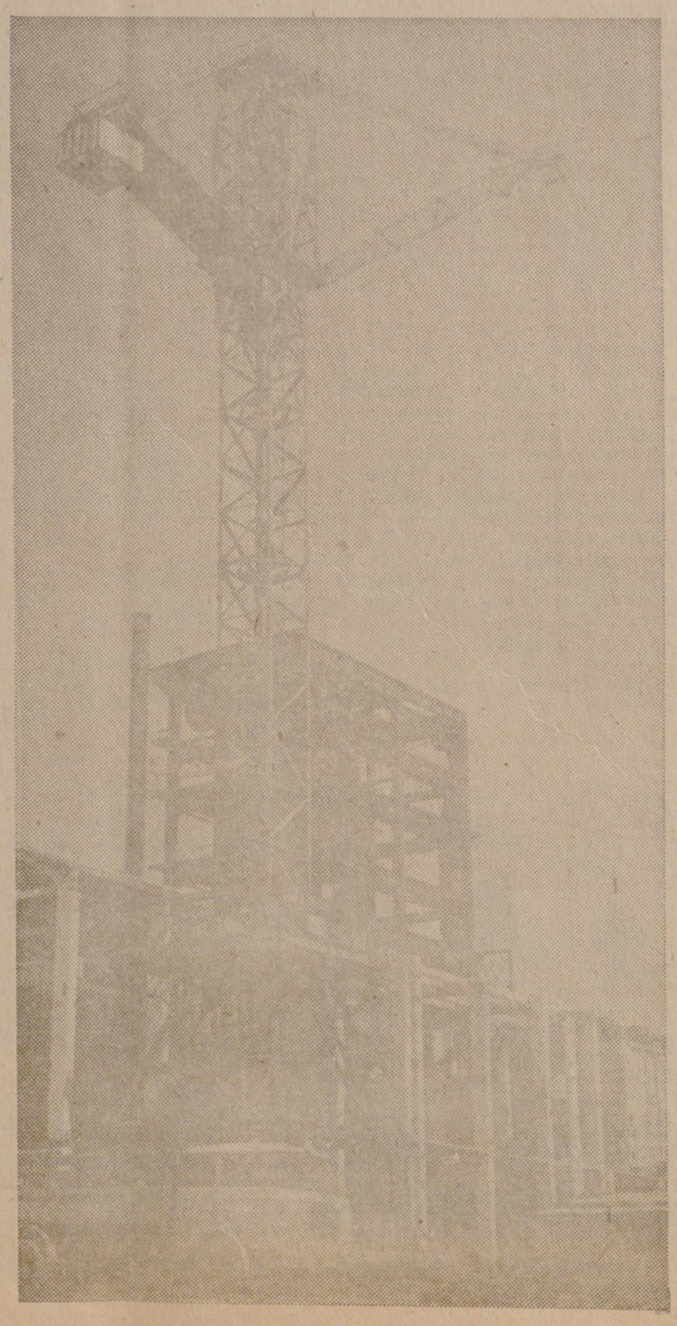

За дръзновени дела

Младежта от окръга посрещна обявяването на X конгрес на Партията и речта на др. Тодор Живков по случай 70-годишнината на Троянската партийна организация с пламенен ентусиазъм, готова за дръзновени твор-

ски дела. И още в първите предконгресни дни много комсомолски дружества и организации потърсиха своя конкретен дял във всенародния трудов и политически подем в чест на забележителното събитие.

● Преди няколко дни на свое тържествено събрание младите търговски работници от обект „Мотела“ при ДСП „Балкантурист“ — Велико Търново приеха призив към всички младежи и девойки от държавната и кооперативната търговия във Великотърновски окръг за достойна среща на X конгрес на Партията. Те призоваваха всички млади търговски работници от окръга на съревнование по определени показатели. Обещават до края на 1970 година да преизпълнят плана по стокооборота с 2 на сто, да снижат разходите с 1000 лева, да разширят и внедряват прогресивните форми и начини на обслужване.

● Призив-обръщение към средношколците от окръга прие ученическата комсомолска организация при политехническа гимназия „Георги Измирлиев“ — Горна Оряховица. Тя призовава всички средношколци от окръжната комсомолска организация да се трудят неуморно за претворяване в живо дело партийните решения, да превърнат дружествата в школа за възпитание на истински млади патриоти, утрешни строители на комунистическото общество.

ПРЕДИ СРОКА

Упоритият труд и добрата организация помогнаха на колектива на ДИП „Елба“ — град Елена да изпълни предсрочно петилетния план. Засилващата се надпревара в чест на X партиен конгрес ще даде възможност годишната производствена програма да бъде осъществена 45 дни предсрочно. Преодолявайки всички трудности, до края на годината работниците ще осигурят надпланова продукция за около 200 000 лева.

Кирчо ВАСИЛЕВ

★

В чест на 53-та годишнина на Великата октомврийска социалистическа революция и Десетия партиен конгрес колективите на ДКЗ „Мизия“ — Горна Оряховица и ДИП „Строителни материали“ — Велико Търново се поздравиха с нови трудови успехи. Горнооряховските керамици изпълниха предсрочно производствената си програма за петата петилетка и до края на периода ще изработят надпланова продукция за повече от 3 000 000 лева.

Великотърновските майстори на строителни материали преизпълниха десетмесечната си производствена програма и осигуриха за нуждите на строителството 1 356 000 машинни тухли, 90 000 керемиди и капаци, 219 тона изолационни материали и възжета.

А. ГЕЦОВ
Н. ИЛИЕВ

Сърдечни поздравления

По случай 53-та годишнина на Великата октомврийска социалистическа революция първият секретар на Окръжния комитет на БКП Йордан КОСТОВ и председателят на изпълкома на Окръжния народен съвет Димитър ТУЖАРОВ са изпратили поздравителна телеграма до първия секретар на Областния комитет на КПУ в Полтава Александър Михайлович МУЖИЦКИЙ и председателя на изпълкома на Областния съвет на депутатите на трудещите се Степан Карпович БОЙКО.

„Скъпи другари,

По случай 53-та годишнина на Великата октомврийска социалистическа революция Окръжният комитет на БКП и изпълкомът на Окръжния народен съвет във Велико Търново изпращат на Вас и чрез Вас на трудещите се от Полтавска област най-сърдечни дружески и бойни поздрави и Ви честитят този светъл и величав празник.

Трудещите се от Великотърновски окръг от сърце се радват на постиженията на СССР — залог за по-нататъшното успешно развитие на Народна република България като свободна и независима социалистическа държава.

Да живее и крепне навеки дружбата и братското сътрудничество между нашите страни и народи!“

ОКТОМВРИ И НОВИЯТ ЧОВЕК

ОКТОМВРИ и ЛЕНИН — две светли имена, неотделими едно от друго и неразделно свързани с най-хубавото в нас, с онова, което ни преизпълня с гордото съзнание, че всеки от нас е частица от неизмеримо великото и най-човечното дело, делото на Великата октомврийска социалистическа революция. Онова чутовно начинание, пред което немее хилядолетната история на големите дела на човечеството. Оная огнеметежна и възродителна буря, която повече от век отнася с годините върху крилете на лъчезарните си вълни по една вековна заблуда и измама, за да заличи в душата на човека едно по едно всички петна на алчността и егоизма, раболепието и низостта. За да премине човещкият свят пречистен и светъл в бъдното. За да се извиси над ежедневието гордата фигура на НОВИЯ ЧОВЕК. Оня човек, който всеки ден напомня категорично, че той живее и расте. Живее в красотата на подвига, расте с великолепието на легендарния герой в незабележимия трудов ден по скели и агрокомплекси, по цехове и лаборатории, в напрегнатата тишина на кабинета и в дръзновеността на космическия полет. Той — великият и обикновен син на второто полувековие на Октомври. Той — нареченият със станалото тъй обичайно име нов човек.

И тъй свикнахме с това чудно име, че то престава да ни прави впечатление. Докато... Докато случаят не ни изправи лице срещу лице с оногова, когото само споменаването на светлите за нас име на ОКТОМВРИ, ЛЕНИН, НОВ ЧОВЕК, КОМУНИСТИЧЕСКИ ИДЕАЛ изкарва от изкуствено заетата поза на достолепие и обективност. О, тогава...

Но да не обобщаваме. Нека по-добре с две думи изкажа моите впечатления от една такава среща...

...Международен симпозиум по литература. Прочетени са много доклади за образа на новия човек в руската съветска литература. Започват дискусиите.

Брадат представител на средното поколение литератори от една капиталистическа страна проф. Т. Ротшилд, с ярко червено кадифяно сако и поза на доброжелателен волнодумец се втурна през пълната зала, за да овладее трибуната...

— Трябва да кажа — започна той, любувайки се на най-плътните тонове на баритона си — вече ме дразни, да дразни ме това непонятно за мен понятие „нов човек“. Уверявам ви, господа (тъй нарече той и стотиците делегати от социалистическите страни!), обиколих много комунистически страни, но..., извинете, не срещнах този тъй наречен „нов човек“, тази тъй наречена „рожба на Октомври“. Да, не видях! По какво се отличава да кажем симпатичният г-н... (и той назова името на един млад съветски учен) от мене? И какво всъщност се е променило в съзнанието на човека от 1917 година досега?..

Естествено, очакваните от оратора ръкопляскания не изпратиха тирадата му. С мълчание, красноречиво и многозначително, го изпратиха до мястото му на последните редове в залата и нашите и чуждите участници в симпозиума.

След малко с необходимото за подобен случай подбиране на изразите един от нашите делегати напомни на госта от Запад, че да се преподава руска класическа и съветска литература и да не се види в нея образът на новия човек е най-малко странно. Що се отнася пък до новия човек в нашия живот, него наистина не всеки е способен да види. Той наистина не носи някакъв рекламно ярък еталон на своята изключителност... Гостът бе посъветван да се вгледа внимателно поне в хората от собствената си страна. Защото и там вече осезателно напомня за своето присъствие новият човек, човекът, който не желае вече да бъде отъждествяван с вещите, човекът, чийто поглед е обърнат с надежда към едно по-друго, по-бъдеще, бъдеще на социална справедливост и достойни човешки взаимоотношения. Там, на Запад, не е трудно да се срещне и един друг човек, чийто зловещ образ не ни дава право да забравим кошмара на масовите убийства, адския ужас на лагерите на смъртта...

Не можах да разбера как възприе тези думи чужденецът, но в погледите на всички в залата засия ведрост. Новият човек с достойнство отминаваше нататък по своя път към по-високите върхове на новия живот, към по-пълното реализиране на своята същност на нов човек...

...Един малък епизод от ежедневния сблъсък между старото и новото в живота на човечеството. Не винаги мълнии избликват от това съприкосновение. Но тази среща винаги ни помага да почувствуваме още по-осезателно завоюваното от нас и в нас самите през годините след победата, да усетим и онова, което трябва и ще завоюваме за света, за нас и в самите себе си. За да станат още по нелепи и най-дипломатичните подмятания по адрес на новия човек. Защото той е нов и с готовността си за подвиг в името на Октомври, и с жаждата си за пълно сливане с високите етични измерения на великия комунистически идеал, с простата човешка нравственост на воин и съзидател.

Затова светът гледа с хубави надежди към светлите хоризонти на Октомври.

Михаил МИХАЙЛОВ

ЛЕНИН ПРЕД СМОЛНИ

НА ТОВА МЕ НАУЧИХА СТАРИТЕ БОЛШЕВИКИ

Разговор с Христо Паков — първия българин, завършил съветска авиационна школа

★ Запознаване с ветерана ★ Четири срещи с Ленин

В дните пред 53-годишнината на Великия октомври, по покана на Дома на народната армия, гост на Велико Търново беше Христо Паков — един от ония българи, които пиха обич от първите зари на Революцията. Тук той има няколко срещи с пионери, курсанти и военнослужещи, пред които разказа незабравими епизоди от ония дни, когато се създаваше първата социалистическа страна в света.

Едър, с почти гладко, за неговите 75 години, лице, с мъдри сини очи, ветеранът внушава почит. А заговорите ли с него, мо-

же с часове да не спре.

Но... да ви запознаем: Христо Паков, полковник от запаса, летец, обучил стотици съветски и наши пазители на сините простори, един от инициаторите на съветското безмоторно летене, изпълнявал редица специални задачи, е роден в Плевен. Неговата съдба е свързана с Партията още от младини. Като приказка звучи истината, че се е срещал с Фрунзе, Куйбишев, Дзержински, Будьони, Ворошилов, Блюхер, Тухачевски и е изпълнявал техни бойни задачи.

Било през 1919 г. Когато избухнала голямата железничарска стачка в Горна Оряховица, от солидарност стачкували и работниците от Плачковската мина, където работел Хр. Паков. Така влязал в „черните“ списъци и трябвало да напусне. Озовал се в Бургас, но и тук още на втория ден — арест. Под конвой бил отведен във Варна. Пуснали го под гаранция на градската партийна организация. Тук Димитър Кондов му предложил да замине за Съветския съюз, където да занесе съобщението, получено от френския моряк Андре Марти за предстоящ десант в Одеса.

Първата най-отговорна задача, поставена от Партията, е изпълнена. Сведението е предадено лично на Михаил Иванович Фрунзе. В Москва по препоръка на В. В. Куйбишев, Паков по стъпва курсант в Първата московска авиационна школа. Но едва завършил, получил задача отново да се върне в родината — да избере места за летищни площадки и да пренесе парична помощ от трудещите се в Башкирската съветска република, поели шефство над политзатворниците в Софийския централен затвор.

През 1925 г. му е възложено да подбере летци и да замине с нова задача. Този път — в Китай, в помощ на националноосвободителната революция, където престоял до 1927 г.

Но всичко е трудно да се изреди. Нашият разговор с ветерана се насочи към срещите му с организатора и вдъхновителя на Великия октомври Ленин. Той започна с това, как след смъртта на вожда, писателят Борис Полевой веднъж запитал работник от Путиловския завод: „Ти си виждал много пъти Ленин. Какъв човек беше той? Как во беше най-интересното у него?“ Работникът помълчал и току отвърнал: „Обикновеното. Той беше обикновен, като самата истина“.

—Точно такъв човек беше — най-обикновен, най-естествен. За първи път го видях на Третия конгрес на Комсомола, през 1920 г. — започна увлекателно и живо своя разказ бившият червеноармеец, като често правеше дълги отклонения, защото спомените просто заизвираха. — Тук се уверих в магията на Ленин да заэладява аудиторията, в изумителната му прозорливост. Всички очакваха, че ще призове младежта на бой, в защита на социалистическото отечество. Мнозина дори бяха дошли, готови да потеглят, като бяха обули ботушите на бащите си. А той постави задачата, че е време да се учим. Колко рано и колко на време Ленин постави така въпроса. Това е мъдростта на Партията. Няма ли диалектическа връзка тази задача и у нас, поставена от безсмъртния син на нашата страна Георги Димитров, а по-късно и от др. Тодор Живков, за учението и труда?

За втори път го видях в Болшой театър — на премиера на прочутата танцьорка Айседора Дънкан. Не откъсваше поглед от сцената, съсредоточен, почти над весен над парапета на ложата. Няма да забравя как беше станал, когато спектакълът завърши с „Танца на свободата“ и възторжено поздравяваше: „Браво, браво, мис Дънкан!“ А после, когато на сцената се появи народният комисар на просветата и културата Анатолий Луначарски и в отговор на настойчивото „бис“, съобщи, че Дънкан ще изпълни танца ако ведно с оркестъра всички запеят химна на пролетариата. Пръв запя Владимир Илич. Салонът гръмна. Пеехме всички. Пеех и аз. Бях обзет от особено чувство на радост и гордост, че съм толкова близо до човека-гений. Да пееш Интернационала заедно с Ленин — това не може да се забрави!

Видях Ленин и на Третия конгрес на Коминтерна, където бях преводач на нашите делегати — Тодор Луканов и Васил Табачкин.

Няма да забравя никога и още една среща — на митинга в московския район „Красная Пресня“. Това беше през 1922 г. Пред седателствуваше Риков. Говори Троцки, после Бухарин. Хората ги слушаха и сами претегляха демагогските им речи. Излезе Ленин. Залата се затресе от аплодисменти. Започна с историята за Брестлитовския мир, разясни новата икономическа политика, а после така образно разби на пух и прах вредните проповеди на Троцки и Бухарин, че по-добре не можеше да бъде.

Когато Ленин завърши, ние се спуснахме напред, за да го вдигнем на ръце. Поеха го десетина мишци, а той „Братя! Другари! Та ние забравихме да изпеем Интернационала!“

Запяхме. За втори път пеех с Ленин.

Цял час продължи разговорът ни. Ветеранът за малко притвори клепки, като да се върне при онния дни, повдига тънките сребърни вежди, набърчи чело и продължава. Тогава зениците му ставаха пламнали мънички звездици.

— Какво съм преживял!... Но... винаги ме е окриляла Партията, в която съм вярвал и вярвам безгранично. На това ме научиха старите болшевики — „Щом Партията е жива — значи всичко е наред!“

Думи — изповед! Думи — закон за цял живот!

Илия МОНОВ

ЛЮБОПИТНО

МЛЕЧНИ РЕКИ

В град Углич (Ярославска област на РСФСР) работи първият съветски млекопровод. Дължината му е 6,5 километра и е изработен от полиетиленови тръби. Млекопроводът свързва фермата на колхоз „Россия“ със завода, където се изработват знаменитите углички кашкавали, отличени с награди на много международни конкурси.

МОЛДАВИЯ: СЪСТЕЗАНИЕ МЕЖДУ ОРЕХИ

По производство на орехи Молдавия заема първо място в СССР. В републиката продължават да разширяват ореховите плантации. Но, за да се подбере изходен материал за разсадници беше обявен открит конкурс за най-добро орехово дърво от местен сорт. За първо дърво в републиката е признат четиридесетгодишният орех-великан, растящ в село Деренов. Плодовете му притежават редки вкусови качества и висок процент маслености.

И ТОВА Е ХОБИ

Дърводелецът Игнат Трофимов в свободното си време лови... тигри. Обикновено веднага след като започнат снежните бури в предпланините на Сихат-Алия (Далечния Изток) той закачва на стената брадвата и отива в тайгата. И така още от младини, вече четири десетилетия по ред. Миналата зима Игнат Трофимов хвана юбилейния си, петдесети поред, красавец на тайгата. Старият ловец го забелязал сред върховете на Иман и пет дни го гонил покрай замръзналата река, докато не го настигна до... собствения си дом, в покрайнините на село Таркуя. Трофимов закара звяра в града, завърза с въжета, от където „суперкотката“ беше отправена със специален вагон за Московския зоопарк.

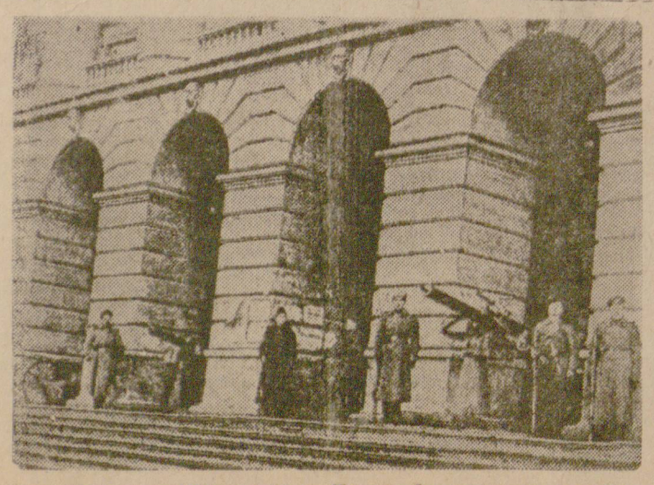

Смолни 1917 година. Тук е бил разположен щабът на революцията.

ИСКРИ ОТ РЕВОЛЮЦИЯТА

Проникна ми в снагата
твойто слънце!
Проветри ми косите
твоят вятър,
просторът ти
в душата ми се вля,
а тъмните ти нощи ме научиха
да диря светлината при звездите.

Дора ГАБЕ

Ти грееш, Петроград, все тъй непобедим
след толкоз тежки дни и пристъпи безплодни —
и сякаш чувам аз през твоя прах и дим
победната тръба на робите свободни.

Христо ЯСЕНОВ

Тази пролет,
така плодородна и пълна с надежди,
Уолстрийт не можа да възпре
или да отмени:
дойде в СССР — и у нас, и навред —
и се вглежда
в радостта на народите,
в мирните трудови дни.

Елисавета БАГРЯНА

В утрото на светла ера, с факела на нова вера,
идат бодри ескадрони с устрем горд и набег смел,
а над тях, кат хищни птици, кат настръхнали орлици,
спускат се и разпиляват гръм шрапнел подир шрапнел.

Христо СМИРНЕНСКИ

Светът във светлина ще се облива,
с многообразна, нова светлина.
В езика на планетата щастлива
не ще се чуват думите: война,
агресия и криза,
а братство, мир и красота...
След петдесет години комунизма
ще е залял света..

Мария ГРУБЕШЛИЕВА

Шепа хора били. А сега — милиони.
И вървят, и вървят към целта непреклонни.
На планетата съмва. И гордо, и чисто
днес на всички езици звучи: комунисти!

Младен ИСАЕВ

На нашия миролюбив народ
съветската страна не само дава
сърдечна помощ за възход и слава,
тя дава и най-простото — живот.
И затова Октомври е и наш,
в най-хубавите ни мечти живее,
в най-звънките ни песни звънко пее
и крачи в нашия тържествен марш!

Николай СТАЙКОВ

Няма революция за вещи.
Има — за съдби.
Има революция — движение.
Все напред!
Нагоре!
До безкрая.
Тя започва с залпа на „Аврора“
и ще продължава.
Нека да руши и съзидава
в мисли,
във сърца
и във души!

Владимир ГОЛЕВ

Земята — черната отвека —
подобно плод почервенява.
Изправя бавно ръст човека.
А ехото
не отзвучава.

Андрей ГЕРМАНОВ

ИЗ „СИНЯТА ТЕТРАДКА“

Всичко наоколо беше пусто, сякаш отминалите дни бяха прекрасен и кратък сън, сякаш нищо подобно не бе имало — нито Ленин, нито радостните нощи край огъня, нито чуруликането на птиците, нито разузнаванията, нито обещанието да се занимава с Коля. Нищо. Отишъл си е дори, без да се сбогува, измамил го е. Коля погледна книгите и тетрадките си и жално изхълца. После огорчението му премина, но остана тъгата, твърде голяма за сърчицето на Коля. Той дълго седя край погасналото огнище, най-сетне се изправи и бавно пое обратно към езерото, към предишния си живот, който сега му изглеждаше празен и без интересен.

В това време Ленин и другарите му бяха далече.

Като се добраха до междуселски път, те свърнаха по една пътека. Една рекичка преречи пътя им. Емелянов понечи да заобиколи и да избегне препятствието, но Ленин смело се съблече и прегази реката, а след това същото сториха и другите. След известно време се изправиха пред голямо блато, заобиколиха го и неусетно попаднаха сред торфен пожар. Наоколо им шубраките тлееха, димът щипеше очите. Торфът гореше под краката им. Най-после Емелянов намери пътечка. Като се полутаха в тъмнината още половин час, чуха далечна свирка на локомотив.

— Май, че стигнахме — рече виновно Емелянов.

— Ех, че сте и вие — подсмиваше се Ленин. — Генерал щабни карти нямате, пътя не сте проучили... Така и войната ще загуби човек с вас...

— Ще се научим, другарю Иванов — тихо и шеговито се обади из тъмното Рахя, който дотогава мълчеше.

Ленин строго каза:

— По-бързо се учете, времето е скъпо.

После Емелянов и Рахя отдоха на разузнаване в станцията, а Ленин и Шотман седнаха под едно дърво. Нощта беше тъмна, безлунна, времето бавно се точеше. Ленин напипа синята тетрадка в страничния си джоб.

„Аха, — усмихна се той. — синята тетрадка. Добре би било да завърша по-скоро брошурата. Дали ще успея? Да видим какво ме чака на тази станция и на другите спирки по пътя към целта... И колко ли ще бъдат тези спирки...“

Когато Емелянов и Рахя се върнаха и съобщиха, че наблизо е станция Дибуни, а не Левашово, както смятаха, Шотман изстина: Дибуни беше едва на седем километра от финландската граница, тук можеше лесно да се натъкнат на граничните кавалерийски патрули. Ала нямаха избор. Поеха към станцията. Светлините й затрепкаха в далечината. Известно време Ленин втренчил поглед, внимателно се вглеждаше в тяхното неясно трептене. После неочаквано забърза, настигна Емелянов и го докосна за рамото.

— Е, хайде, Николай Александрович — каза той. — Не се знае дали няма да има някаква бъркотия. Ето що: предайте моето най-дълбоко почитание на Надежда Кондратиевна, поздрав на синовете, а на Коля — нарочно.

— Ще предам. Благодаря.

— Много ви благодаря, на вас и на жена ви, за всичко. Създадох ви много грижи. Не ме споменавайте с лошо.

— Как така, Владимир Илич как така... Та ние от все сърце...

— Е, добре тогава... Но пари имам много малко сега. Жена ми Надежда Константиновна знае... При първа възможност ще ви заплати разноските.

— Стига, стига, Владимир Илич. Ще се обиди, Бога ми ще се обиди.

— Хубава работа! „Ще се обиди!“ Вие не сте толкова богати, та да издържате нелегални революционери... А, да не забравя. Оня Алексей, спомняте ли си „свръзката“... Не го мъмрете. Няма защо да се мъмри за грешката ми. Той сам ще разбере. Събитията, революционният опит ще му помогнат да разбере... То затова — не го мъмрете.

— Добре, Владимир Илич.

— Аз си знам нашите другари. Ще го тормозят за щяло и не щяло... Моля ви, не забравяйте това.

— Добре, Владимир Илич, няма да забравя.

— Е, друго няма. Благодаря ви.

Този разговор дълбоко и родостно покърти Емелянов, без той сам да разбира защо. Едва по-късно схвана, че въпросът в този случай не беше до човешката чувствителност на Ленин, дори не и до условията при които се прояви тази чувствителност. Касаеше се за безграничната увереност на Ленин, че събитията ще се развиват непременно така, че Алексей ще разбере, не може да не разбере грешката си. Може би едва в този момент Емелянов разбра, както трябва, че работническата революция е наистина въпрос на съвсем близко бъдеще и с цялото си същество проумя какъв човек е крил той у дома си в Разлив.

Светлините на станцията все повече се приближаваха. Ленин спря, дочака Шотман и те продължиха по-нататък в предишния ред: Емелянов и Рахя напред, Шотман и Ленин след тях.

Емануил КАЗАКЕВИЧ

СЪВЕТСКИЯТ СЪЮЗ ДНЕС

МОСКВА – ДНЕШНА И БЪДЕЩА

109-КИЛОМЕТРОВАТА околовръстна магистрала е оградила с бетонната си лента площ, поголяма от Ню Йорк, три пъти повече от Лондон и девет пъти от Париж. Огромни табели по нея сочат — МОСКВА. До тази широка сива писта свършват гъстите синкави гори на Подмосковието и започват най-новите квартали на столицата.

Започва днешна Москва.

Днес седеммилионната съветска столица е един от най-големите и най-модерните градове в света. Тя е средище не само на изключително богатия политически, икономически, културен и научен живот на огромната съветска страна, но и на всички най-представителни, най-важни световни срещи, конгреси, симпозиуми. Всяка година тя приема и отправя на път над 400 милиона пътника; търгува с 62 страни; произвежда близо 40 процента от копринените и 20 процента от вълнените тъкани на страната, всеки четвърти хладилник, всеки пети телевизор и часовник; разполага със 73 висши учебни заведения за 800 000 студенти, с 670 научноизследователски институти и лаборатории, в които работят 37 000 учени, с хиляди училища, детски градини, магазини, стотици дворци на културата, стадиони, кинотеатри; с царството на автоматиката, мрамора и гранита — световноизвестното московско метро...

Преди известно време един френски журналист нарече Москва град без покрайнини, град без социална география, където, от една страна, да са мрачните работнически квартали, а от друга — слънчевите модерни сгради и почивни станции. Наистина, това е едно от най-точните определения за съветския столичен град. Неговият старинен център, основан преди столетия, отдавна вече отстъпва на просторите и комфорта на новите жилищни райони. Покрайнините на града — това всъщност са хиляди многоетажни, стъклени, сякаш кристални сгради, потънали в приказното спокойствие на зелени паркове и градини...

Това е настоящето на Москва. А какво ще бъде нейното бъдеще? Какви задачи решават сега столичните архитекти и строители? Какъв е срокът, в който трябва да бъде осъществен в основни линии генералният план за нейната реконструкция?

На тези въпроси отговори главният архитект на Москва, лауреатът на Ленинска награда Михаил Посохин.

— Преди всичко искам да подчертая — започна своя разказ М. Посохин, — че реконструкцията на Москва е един от най-типичните, най-ярките изрази на последователното развитие на принципите на съветското градоустроителство. Напълно закономерно още през 1918 г., когато съветското правителство се премества в Москва, се появяват и първите проектни предложения на архитектите за развитието на новата столица. След края на Гражданската война в града се разгърна огромно жилищно строителство; на мястото на старите дървени домове, върху разрушенията и пустеещите площи започна да израства нозият, модерен и красив град.

Новият генерален план на Москва, който бе приет през 1960 г., освен изискванията за жилищно и културно-битово строителство, реконструкция и благоустрояване на магистралите и площадите, озеленяване на града, съдържа и един качествено нов момент — перспективите за развитието на столицата вече се разглеждат в единен комплекс с перспективите за развитието на градовете и останалите населени пунктове в цялата Московска област. Едновременно с плана за Москва е разработена и планировъчна схема на областта. А това ще даде възможност както днес, така и в бъдеще да се осигури рационално и взаимосвързано разпределение на производителните сили и на населението на Москва и областта, да се предотврати аморфното разрастване на града.

Оттук произтича и втората особеност на новия план, който предвижда Москва и занапред да расте, но без да разширява територията си. Защо се налага това ограничение? Както е известно от световния опит, прекомерното разрастване на големите градове влияе отрицателно върху тяхното хармонично развитие, води до най-различни затруднения и оскъпяване на транспорта, жилищното строителство, водоснабдяването, търговията.

Един от начините за решаването на този, трябва да кажа изключително сложен въпрос, е в активното разрастване и развитие на населените пунктове, намиращи се на около сто километра от Москва, в превръщането им в относително големи промишлени и културно-битови центрове с население 150—200 и повече хиляди души.

Като трета особеност на новия генерален план бих посочил създаването на промишлени зони за сметка на кооперирането и преди всичко на ликвидирането на малките предприятия както и по-нататъшното подобряване на архитектурния вид на промишлените здания.

Столичният център като развитата пространствена система — продължи М. Посохин — обединяващи проспекти, площади, административно-обществени и културно-просветни сгради, зелени масиви и водни пространства, според новия генерален план трябва още по-ярко да отрази социалното съдържание и архитектурния облик на Москва, да разкрие за идните поколения епоха та на изграждането на комунистическото общество.

... Москва — 1980 вече съществува. Не само в проектите и изчисленията, не само в увлекателния разказ на моя събеседник, но и в построените вече по плана стотици здания, улици, магистрали, паркове и градини. Близо до театър „Ермолова“ вече се издига 23-етажният хотел „Национал“, от който се открива величествената панорама на града — с древната Кремълска стена и Лениновия мавзолей, сиькавата лента на Москва-река с нейните 74 моста, университета на ленинските възвишения, исполинското кристално прозрачно здание на СИВ, телевизионната кула в Останкино, световноизвестните изложбени павилиони в Соколники, Двореца на спорта в Лужники. А само след няколко години тази панорама ще се допълни от новата, уникална по своите размери и архитектурно решение изложбена зала недалеч от Кремъл, където ще бъдат експонирани шедьоври на руското, съветското и световното изобразително изкуство; от новата третяковска сграда на „Кримска набережна“; от новия микрорайон „Лебед“ в северозападната част на града с белите многоетажни домове, удивително напомнящи понесени от вятъра платноходки; от спортните комплекси в парка „Измайлово“ и на брега на Москва-река; от десетки нови кинотеатри, училища, културни домове; от нови станции на метрото, които ще удължат неговите линии до 320 км; от 16-километровата естакада на садовата околовръстна магистрала... Един величествен и по мащабите, и по красотата си град.

Венелин МИТЕВ

Цифри и факти

● Сега само за 5 дни съветската промишленост произвежда толкова продукция, колкото царска Русия едва смогваше да осигури за цяла година.

● Само прирастът на електроенергията за деветте месеца на тази година, по отношение на същия период на миналата година, е равен на:

34 киловатчаса електроенергия;

19 милиона тона нефт;

12 милиарда кубически метра газ;

3,4 милиона тона чугун;

4,1 милиона тона стомана;

39 хиляди автомобили.

● Производителността на труда в съветските промишлени предприятия в сравнение с миналата година нарасна със 7.2 на сто. 88 на сто от прираста на промишлената продукция идва от повишаване производителността на труда.

● В много колективи на челни предприятия достигнатото равнище на производителността на труда е повисоко от предвиденото за петилетката (33—35 на сто за промишлеността). Например текстилците в Ивановска област за четири години постигнаха ръст 50 на сто, при намаляване на броя на работниците с повече от 5000 човека. Ивановци още към края на 1968 г. достигнаха предвиденото за производителността на труда за цялата петилетка.

● За ускоряване ръста на производителността на труда се използува широко известният експеримент на Щекинския химически комбинат. В него от началото на 1967 година се прилагат специални мероприятия за повишаване заинтересоваността на работниците от увеличаване обема на продукцията за сметка на по-висока производителност на труда и съкращаване броя на работниците и служителите. Сега в Съветския съюз повече от 60 предприятия и обединения с над 420 000 работници и служители работят по примера на щекинци и постигат големи успехи.

● Повече от 600 000 мероприятия по НОТ са били разработени и внедрени през 1969 г. Тези мероприятия обхващат работните места на 5.5 милиона души. Разходите за внедряването на научната организация на труда, възлизащи общо на 363 милиона рубли през 1970 г., вече са възстановени и на всяка изразходвана рубла е постигнат ефект 1.61 рубли.

ИЗ НЕОБЯТНАТА СТРАНА

В МУЗЕИТЕ НА СССР

В. И. Ленин някога мечтаеше за 100 хиляди трактора. Сега в Съветския съюз по полетата работят 1 милион и 821 хиляди трактора. А първият съветски трактор — подарък от работниците от Сталинградския тракторен завод на XVI конгрес на Партията — се намира сега в Москва, в една от залите на Музея на революцията. Той е обработвал на полята на Дубовската МТС 12 880 хектара.

ПОКОЛЕНИЕ СТОЛЕТНИЦИ

В паспорта на члена на узбекския колхоз „Москва“ Махмуд-бобо Мамедов срещу графата „година на раждане“ е записана цифрата 1949. Роден в Грузия, той почти седемдесетгодишен старец посреща Великия Октомври и на 95 години се преселил на ново местожителство — в Узбекистан.

През 1949 г. колхозниците отпразнували 100-годишнината на М. Мамедов и тържествено го изпратили на заслужена почивка. Но и сега, на 120 години, аксакалът се чувствува бодър, обича да ходи пеша. Той ходил в Самарканд, в Ташкент и даже в Грузия, където живеят не само синовете и дъщерите, но и внуците на неговите внуци. Родителите на Махмуд-бобо, както разказва той, също са били столетници. Баща му е умрял на 155, а майка му на 135 години.

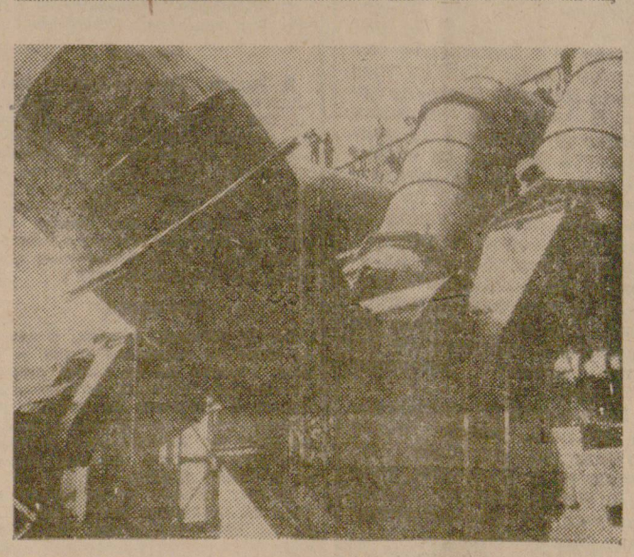

Ереван. Улица „Абовян“.

На строежа на Горнозаводския циментов завод в Пермска област (РСФСР) се подготвя за пускане пещ с производителност 650 хиляди тона в строя шестата цимент годишно. Дължината ѝ е 185 м. Със завършването на строежа на третия етап през тази година, заводът ще произвежда 2.5 милиона тона цимент годишно и ще стане големият производител на цимент в Урал.

Из страниците на ЗОРЯ ПОЛТАВЩИНИ

С обявяването на XXIV конгрес на КПСС вестник „Зоря Полтавщини“ помества много материали, разкриващи успехите на трудещите се от Полтавска област в изпълнение решенията на XXIII конгрес на КПСС. В навечерието на 53-та годишнина на Великата октомврийска революция вестникът на цяла първа страница помества карта на областта и коментар на статистическите данни за изпълнение на петилетния план.

Размисли пред картата

Полтавска област... Родна земя, с която са свързани първите ни стъпки в неизвестния ни още свят, с майчината песен и с тополата край родната къща, с изгревите над Ворскла. Край, където живееш, учиш се и работиш, който укрепва с труда на твоите ръце, на твойта дръзновена мисъл и щедростта на своите поля и недра.

Времето лети неусетно. То обръща страница след страница в календара, изпълва със сили твоите мускули, със знания твоя мозък и, разбира се, вплита сребро в косата ти. И всеки ден носи белега на творческата зрелост, удовлетворението от плодовете на твоя труд вяра в бъдещето и гордост за днешния ден, който създаваш ти.

Ти си полтавчанин и можеш да се гордееш с това как живеят и работят твоите земляци, как се преобразява и разцъфтява твоята родна земя — градовете, селата, заводите и фермите, институтите и клубовете, училища та и парковете. Ти си гражданин на великата съветска страна, а Полтавска област е нейна съставна част, затова с пълно право можеш да се гордееш с уверените стъпки на своята Родина, с чувството, че принадлежиш към милионите, които изграждат бъдещето.

Ти строиш вагони и могъщи автомобили. От града край Днепър те ще тръгнат в тайгата около Тюмен, към рудниците и мините, те ще превозват сибирски дървен строителен материал, свердловски машини, казахстанска руда и уралски метал.

Ти отглеждаш златна пшеница, пълниш с мляко цистерни и знаеш, че това прави богата трапезата на московчани и ленинградчани, трапезата в твоя дом — на всички трудещи се. Ти добиваш нефт, правиш изкуствени елмази и знаеш, че те са необходими на стругари и фрезисти, че тях ги чакат самолети и параходи.

Ти влагаш своя труд във всенародния общ фонд. Вероятно в мащаба на държавата твоят дял не е голям, но той капка по капка пълни морето на нашето богатство и благополучие, на нашата сила и могъщество.

И всички ние — жители на Полтава и Кременчуг, Лубни и Миргород, Пирятин и Гадяч — живеем в чудния Полтавски край, усещаме всеки ден силно ръмената на московчани и киевчани, на сибирци и уралци. В нашите лаборатории работим със съоръжения от Омск, със стругове от Уфа обличаме дрехи, ушити от тъкани на текстилците в Иваново, пътуваме с тролейбуси, произведени в Саратов.

Ние не делим нашия труд и труда на сънародниците си на „мое“ и „твое“. Ние възприемаме това като наше, общо дело.

Нашият девиз е: „Ние — на петилетката, петилетката — на нас!“

Четири и половина години са минали от XXIII конгрес на КПСС, който очерта новите големи задачи на нашето развитие. В тях бе нарисувана общата картина на по-нататъшния разцвет на Полтавска област — една от 25-те области на Съветска Украйна.

От конгрес до конгрес минават 5 години. Това от гледище на историята е почти миг, но с измеренията на нашия труд е много...

На картата виждате познати контури, известни имена на градове, села, реки и райони. На пръв поглед за 5 години тук не биха станали чудеса. Но не бързайте със своите изводи!

Условните знаци, които виждате — това са новите заводи, фабрики, строителни обекти, нефтени кладенци, находища на природен газ, пътните магистрали. Те бяха вписани в тази карта с труда ни през текущата осма петилетка. Те измениха пейзажа на областта, увеличиха нейните богатства и могъщество. Ето го големият нефтохимически комплекс в Кременчуг. Днепровският рудообогатителен комбинат, новите находища на нефт и газ — особено Гленско-Розбишкото и Машивското, заводът за изкуствени елмази и инструменти в Полтава, заводът за сметачни машини в Лубни, птицекомбинатът в Пирятин, новият Комсомолск на Днепър, новите два висши института в Полтава!

За четири години и девет месеца трудещите се от Полтавска област-орденоносец дадоха на страната:

- 6336 хиляди тона нефт и нефтопродукти;
- 2339 млн. кубометра природен газ;
- 18 546 620 електромотори;
- 3021 асфалтосмесители;
- 3248 валяци;
- 641,7 хил. тона месо;
- 3147,8 хил. тона мляко;
- 777,5 милиона яйца;
- 180 000 телевизора;
- 49 000 хладилника.
- Жилищната площ в областта нарасна с още 1 475 869 м², местата в детските градини и ясли се увеличиха с още 14 989...

Нима може в цифри да се покаже всичко, каквото създадохме със своя труд на нашата земя през тези 5 години! Всичко, с което се гордеем, което смедали на петилетката и петилетката на нас?! Хиляди апартаменти, нови модели КрАЗ-ове, лубенски стругове, силно развити и укрепнали колхози и совхози, домове на културата и клубове в селата, училища и болници, асфалтирани пътища и магазини, техникуми и детски ясли...

Всичко това изпълва с радост и гордост нашите сърца, защото то е създадено от нашите ръце, защото всеки от нас е участник и врътстник на великата епоха, в която живеем...

Ние се приближаваме към голямо събитие — XXIV конгрес на КПСС. Готзейки се достойно да посрещнем конгреса, всички ние — строители и учени, шлосери и агрономи, машинисти и доячки, нефтоработници и учители — всички ние, полтавчани, се вълнуваме от една мисъл — какъв ще бъде нашият подарък за конгреса. Ще бъде ли той достоен за този форум на най-добрите синове и дъщери на народа?

Действително днес Полтавщина не е такава, каквато беше преди 53 години, преди 5 години! И ще стане още по-хубава, по-богата и по-щедра, защото нейната сила е и сила на Родината, а в могъществото на Родината е светлото утре на нашия край.

Преведе от украински
Наталия ТОДОРОВА

Първият актьор, изпълнил ролята на Ленин

Неотдавна гост на Велико Търново беше Григорий Шчукин, кинорежисьор, син на актьора-вахтанговец Борис Шчукин, който влезе в историята на съветското кино като първи актьор, изпълнил ролята на Ленин в киното. Той първи е пресъздал образа на вожда на Великата октомврийска социалистическа революция и в театъра.

Приятен и мил събеседник, Григорий Шчукин с особена любезност прие да разкаже на нашите читатели за своя баща. Мнозина вече знаят, че за първи път тази роля в киното е била поверена на работника от Новоросийск Василий Никандров, който е имал феноменална прилика с Ленин. Грим почти не е бил използуван. Само външната прилика обаче не удовлетворява, трябвало да се търси и характера, вътрешния облик, живата мисъл на великия син на нашата епоха. И през 1937 г. режисьорът Михаил Ром постига това във филма „Ленин през Октомври". Главната роля изпълнил един от най-добрите съветски артисти Борис Шчукин.

Но да чуем какво ще ни разкаже неговият син Григорий Шчукин:

„Как работихте над образа на Ленин?" — често питаха моя баща. Интересът беше голям: съдя по многобройните отзвуци в пресата, по писмата които получаваше, по обсъжданията. Задачата беше неизмеримо трудна, тъй като образът на Илич е сложен. Тази сложност идва и от това, че темата за Ленин и името му се поднасят на хора, които имат различни представи за него. Това са хора от далечните киргизки аули до столичните професори, от старите болшевики, съратници на Ленин, до обикновените селяни в затънтени краища. У всекиго от зрителите възникват свой кръг мисли, факти. Всеки би искал да види своя Илич — безкрайно близък, уважаван, на никого неприличащ, човекът с легендарна съдба: революционер, боец, мислител, учен, едновременно и вожд на пролетариата, и руски интелигент, в най-благородния смисъл на тази дума, човек близък и на войника от окопа, комуто даде мир, и на селянина, комуто даде земя, и на децата, на които даде бъдеще и които просто го наричаха „дедушка Ленин".

И в същото това време, живеещият в душата на всеки от зрителите свой Ленин, особен за всеки, трябваше да стане един за всички, узнавам, конкретен, жив, затова, защото Илич беше един.

Артистът нямаше право да разочарова никого от зрителите. Той беше длъжен не само да им отговори всичко, не само да убеди, но на многото — на тези, които не са видели живия Илич — да даде, да привнесе, да обогати. Ето защо към създаването на образа Шчукин пристъпи като към главно събитие в живота. Той трябваше да отговори на избраната от себе си съдба с цялото свое същество на художник и гражданин, с целия свой опит — с всичките си запаси в актьорското майсторство, с воля, умение, разум, чувства...

Борис Шчукин млад актьор в младия съветски театър, първи от следоктомврийското поколение стана народен артист на СССР и като ученик на Станиславски и Вахтангов той изпълни своя дълг.

В дните на честването на 20-годишнината на Октомврийската революция по стотици екрани в страната се появи неговото изпълнение на Илич; „живият Ленин", както го наричаха хиляди зрители...

Народът беше доволен от работата на артиста и му отговори с благодарност. Хората приеха не само с ум, но и със сърце Шчукинския Илич.

Но... на въпроса „Как работихте над образа на Ленин?", той не можа да отговори. Борис Василиевич умря млад, в самия разгар на работата си над тази своя главна роля. Умря скоро след пускането по екраните на втори филм, когато мисълта на художника търсеше ново превъплъщение, в трето кинопроизведение, когато разкриваше нови черти от неизчерпаемата Ленинова личност...

„Ето, сега аз зная как да играя Ленин..." — говореше преди своята ранна смърт Борис Василиевич.

Той не успя да изиграе това, което можеше, и „както трябваше", както и не успя да отговори на въпроса „Как работихте над образа на Ленин?" Този отговор се опитват да дадат неговите другари по изкуство, изследователите на творчеството на артиста, неговите биографи. Вече са издадени няколко книги за Шчукин и все пак за него не е казано всичко.

НА СНИМКАТА: Борис Шчукин, изпълнител в ролята на Ленин и Николай Пагодин, автор на „Човекът с пушка", след премиерата на спектакъла през 1937 година.

ЦВЕТЯ ЗА ПРАЗНИКА

(Мисли по повод на една изложба)

Страната на розите — това е второто име на моята България. Има в нея една чудна долина, сгушена под снагата на хайдушкия Балкан. Една цветна долина, превърнала се по дългия път през годините в символ на българската душевност, на стремежа на българина към красота, на жаждата му за щастие и светлина, на неговия неугасим, непрекършен от бурите оптимизъм.

И ако е необорима истина, че песните са най-верният изказ на народната душа, то дъхът на цветя в тях са герб на българската душа. Колко много са онези дъхави „мали градинки" в народните песни, от които моми и невести берат пъстри росни китки за хубост и изгора! Последната молба на разделящата се с моминство и родно огнище българка е към майката: да полива с бистра росица и сълзи нейното цвете; градинката е щит на националното достойнство на хубавата девойка Гергана срещу посегателствата на поробителя; „Късайте брънляи и здравец, плетете венци и китки да кичим глави и пушки" — това е заръката на лиричния герой на Ботев за срещата със светлия празник на свободата.

Цветя, цветя! Цветя за скръб и радост, китки за обич, за среща и раздяла... Но винаги най-много са цветята за празниците.

Цветя за Октомври!

Един неповторим символ носи в себе си тази малка изложба на цветя в клуба на отечественофронтовската организация при квартал „Васил Коларов" във Велико Търново. Млади и стари от квартала, потомци и потомци на онази многолика девойка от народните песни, на Гергана и великия Ботев, българи по дух и кръв, са донесли тук най-хубавите си цветя, за да бъде сплетена от тях китка на признателността, на братската обич, на вярата в утрешния ден и радостите, които носи днешният.

Цветя за празника, цветя за Октомври!

Много празници има един свободен народ, много са и празниците на българите. И един от най-големите е пред нас — денят на Великата октомврийска социалистическа революция. Дружба, родена от вековете, превръща всяка радост на съветските хора в наша радост, всеки техен празник — и наш празник. Защото сме братя освободители и освободени, клонки сме от един могъщ ствол. Защото пламъкът на Октомври стопли сърцата на всички прогресивни българи и вля в тях надеждата, защото роденатa от вихъра на Великата Революция правда помете снега, експлоатацията и кървавия фашизъм от земите на братска България.

Стефан ЛАНДЖЕВ

СЪЗВЕЗДИЯ ОТ СТЕПНИ ОГНЬОВЕ

Михаил РОГИНЕЦ,
министър на селското стопанство на Казахската ССР

Преди известно време в много вестници беше публикувано интервю от виден учен-астроном. Ставаше дума не за далечния космос, а за съвсем земни неща.

— Как мислите — питаше журналистът, — ще може ли наблюдателят от една поместена на Марс обсерватория да вижда станалите в казахската степ промени след разораването на целините?

— Безспорно — беше отговорът на учения — през телескоп не може да не се забележи едно поле от 250 милиона декара. То непременно ще се откроява ту в червен, ту в зелен, ту в златист цвят.

Аз мисля, че младите покорители на целините не без гордост възприеха факта, че дори от Марс може да се наблюдава извършеното от техните ръце. Но това грандиозно, нямащо равно на себе си в историята на човечеството овладяване на нови земи, не беше започнато само за задоволяване на честолюбието. То беше продиктувано от стопанска необходимост.

В Казахстан за кратък срок бяха разорани и усвоени 255 милиона декара от векове пустеещи земи и бяха създадени 337 големи зърнени совхози. Именно совхозите, държавните предприятия, снабдени с необходимата техника и квалифицирани кадри, можеха да се справят оперативно, както изискваха интересите на страната, с тази задача.

Новите жители на целините живееха при сложни условия, произвеждаха пшеница и същевременно си строяха жилища. В безлюдната степ се издигаха нови работнически селища с благоустроени домове, детски градини, училища, клубове и болници. Цялата страна помагаше на целиниците. Само след една година в селското стопанство на Казахстан вече работеха 98 хиляди трактора и 75 хиляди комбайна, а днес са съответно 187 хиляди и 94 хиляди.

За целинната епопея писатели и журналисти са писали много. Едва ли е необходимо още веднъж да я преразказваме. И така даде ли целината онова, което очаквахме от нея? Оправда ли надеждите, вложените в нея капитални вложения?

Ето няколко цифри. За изминалите шестнадесет години от началото на овладяването на казахстанската целина за развитието на новите совхози бяха вложени 13,2 милиарда рубли, а от достигнатите зърнени храни и друга селскостопанска продукция в държавния бюджет постъпиха 16,3 милиарда. Това е така да се каже икономическата страна на въпроса. Но не е по-малко важно колко хляб, месо, мляко сложи целината на масата на трудещите се. Само за последните четири години совхозите и колхозите на Казахстан продадоха на държавата близо три милиарда пуда зърно, около четири милиона тона месо, повече от шест милиона тона мляко и много друга продукция. Три четвърти от доставките на зърнени храни, по вече от половината доставки на мляко и повече от една трета от доставките на месо се падат на целинните области. Казахстан стана една от най-големите житници на страната.

А ще пренебрегнем ли това, че пустеещите от векове земи стахана съдба и житейска школа за десетки хиляди хора? И това, че в дивите доскоро степи дойде съвременната цивилизация?

Но както всяко сложно, непрекъснато развиващо се стопанство целината е възел от проблеми и сложни въпроси. Над тяхното разрешаване работят десетки научно-изследователски институти. Само в пет северни области на републиката, където главно са съсредоточени новите посевни масиви, изследванията по въпросите на земеделието и животновъдството се правят в четири института и девет опитни станции. Те извършиха огромна работа, като подбраха най-подходящи за целинните условия сортове селскостопански култури и породи животни и разработиха нови агротехнически мероприятия. Задачата не е от най-леките. Целината не е „земен рай", а район със суров и капризен климат, който е щедър на всякакви изненади — от 40 градуса горещини до 40 градуса студове, от проливни дъждове, които бързо достигат катастрофални размери, до суховеи. И за всички изненади на природата човек трябва да бъде готов.

Мнозина помнят катастрофата, сполетяла се на времето върху зърнопроизводителите от Канада, които бяха рискували да разорат грамадни степни масиви. Бурята отнесе плодородната почва и разори хиляди фермери. Част от казахстанските целини също бяха заплашени от ерозия. Но в повечето случаи тя беше предотвратена. Голяма е заслугата в това отношение както на сътрудниците от Всесъюзния научно-изследователски институт по производство на зърнени храни, така и на колегите им от Павлодарската опитна станция за защита на почвата от ерозия.

Младежта беше решаващата сила в борбата за плодородието на целината. Но времето тече. Първите целинници преминаха комсомолската възраст. Мнозина са удостоени с правителствени награди. Децата, второто поколение целинници, приемат щафетата от ръцете на своите бащи и майки. Онези, които се родиха в новите земи през годината, когато започна голямото настъпление, сега ще прекрачат прага на пълнолетието.

И днес към казахстанската целина пътуват ешалони с млади ентусиасти, студентски строителни отряди. Студентите, поели шефство над целината, са извършили за единадесет години строителни работи, които възлизат на повече от 350 милиона рубли. Само през тази година те ще предадат 2670 обекта.

Преди шестнадесет години нашият самолетен полет над казахстанските степи беше полет над тъмна и мъртва земя. Сега под крилото на самолета плуват съзвездия от степни огньове: целината живее. Живее и увеличава нашите богатства, суровата и радостна земя, земята оправдала надеждите на хората.

АПН — СОФИЯ ПРЕС

РОЗИ НА ДРУЖБАТА

Неотдавна Кишиневското издателство „Картя Молдовеняска" пусна книгата „България — родна сестра", в която писатели от Молдавия разказват за приятелските връзки между двете републики, разкриват корените на многовековната дружба между съветския и българския народ.

В памет на Шипченската епопея кишиневци са построили на бившото Скаково поле в Ришкановка един от най-хубавите киностудии в града и са го нарекли „Шипка".

В миналото и настоящето народите-братя са винаги заедно. През есента на 1866 година в Кишинев е бил Христо Ботев. Тук по това време е живял неговият чичо. В памет на великия българин жителите на молдавската столица са нарекли една улица на неговото име. В другия край на града най-красивата улица се нарича „Георги Димитров". Една от централните магистрали на молдавската столица е наречена „Българска". Съвсем наскоро на Московски проспект бе открит новият ресторант „Пловдив".

По улиците на молдавската столица, които пазят спомена за дружбата на Кишинев с България, това лято буйно цъфтят рози, донесени от генерал-лейтенант Иван Вазов.

— Аз донесох на тази земя три хиляди корена български рози — каза той. — Нека тези чудесни цветя напомнят на трудещите се на Кишинев за техните военни приятели в България.

Виктор ДЕНИСОВ

АЛЕЯ НА ЩАСТЛИВИТЕ...

Изграждат я жителите на белоруското село Волша, Волковиски район. През есента на 1969 година на брега на рекичката Волпяка била засадена дъбова гора, в която е прокарана Алеята на щастливите. Всяка сватба, всяко новородено сега се зарегистрирва във Волша с посаждането на дръвче.

БЕЛЕЖКА НА РЕДАКЦИЯТА

Следващият брой на вестника ще излезе във вторник — 10 ноември т. г.

В СВЕТА НА КАПИТАЛА

„СЪГЛАСЕН СЪМ НА ВСЯКАКВА РАБОТА"

Броят на безработните в Италия надхвърля един милион. Тези хора и семействата им са обречени на мизерно съществуване. Безработният в буржоазната страна е човек от „второ качество", изхвърлен от обществото. Капиталистическата система го подлага на унижения и оскърбления, погазвайки човешкото му достойнство.

Човек, който всеки ден се сблъсква с проблема за трудоустрояването, лесно може да се убеди, че между онези, които търсят работа днес, и онези, които са търсили преди десет години, няма съществена разлика. Когато четем хилядите писма, с които хората се обръщат към фирми и промишлени предприятия, ръководени от мечтата да получат някаква работа, се хвърля в очи преди всичко пълната липса на надежда и уйзително просещия тон.

Ние живеем в страна, където рамо до рамо с техническия прогрес живее пълната мизерия, където постоянно съществуващата пълна и частична безработица кара да действува отдавна остарелият механизъм на препоръчителните писма и „убедителните молби".

Хората, които търсят работа в днешна Италия, изцяло зависят от волята на стоящите по-горе инстанции и за да ги накарат да се вслушат в молбата им, са готови да се съгласят с всичко. Това напълно напомня събитията например отпреди 50 години, когато хората, доведени от нуждата до отчаяние, отиваха под колелата на кралските карети, за да привлекат вниманието на монарха и да му връчат молба, изпълнена с болка, мъка и надежда.

Ето няколко извадки от писма, чиито автори в продължение на няколко години търкат праговете на различни ведомства, за да търсят постоянна работа. 40-годишен венецианец не знае как да изхрани жената и двете си деца и „предварително изразява дълбока благодарност за даването на каквато и да е работа". Корабостроителен машинист от Кастеламаре, 25-годишен, „отправя унизителна молба да му се даде работа"...

Особено много писма се получават от южните области. Лайтмотивът им е неудържимото и почти нескривано желание на всяка цена да се измъкнат от родните си места. Трудно могат да се четат без вълнение тези документи, разкриващи истинското положение на трудещите се в Южна Италия. „Потиска ме съзнанието, че съм се осмелил да се обърна към вас — пише млад землемер от Молизе. Моля само за едно: не бързайте да хвърляте писмото в коша и ме изслушайте. Безкрайно обичам родната си земя, обичам я с беззаветна любов. Природата — майка се поскъпи, като награди областите ни с безкрайни каменисти плата. На нас, жителите на този край, не ни остава друго, освен да превиваме гръб над тази безплодна земя..."

„В Калабрия — пише авторът на друго писмо — ние, младите, хора, трябва да работим без право на социално осигуряване. Но ние сме принудени да се примирим с тези условия, понеже нямаме друг избор. Тук животът е пълен с лишения — моля ви да проявите съчувствие."

В Италия има цяла армия от геолози и агрономи, които работят като продавачи, туристически агенти и експедитори. А още колко млади специалисти с университетски дипломи кръстосват страната, за да търсят работа и са готови да приемат всякакво предложение!

Ето един пример: „Аз съм на 27 години, имам диплома за геолог от университета в Падуа. Съгласен съм да работя като а) шофьор, б) механик, в) общ работник, г) геолог". Млад химик от Флоренция изтъква между другите си заслуги „способността да пише на машина с бързина 200 знака в минута".

Абсолвент-икономист на университета в Палермо, който изглежда е вникнал в самата същност, когато е избирал дипломната си работа („Икономическите аспекти на техническия прогрес"), смята за свой пръв дълг да увери, че „притежава всички политически качества, не обходими за бъдещата работа".

Друга категория хора се стремят да заявят, че нямат политически възгледи и не принадлежат към политически партии. Това е плод на страха пред управляващите и държавния по лицейско-бюрократически апарат.

Серджо АНТОНУЧИ

справочник на читателя

КИНО

От понеделник, до неделя включително, кината в градовете на окръга ще прожектират:

ВЕЛИКО ТЪРНОВО: „Девети септември" — „Голямата ваканция"; „Искра" — „Доктор Дулитъл"; „Трудов фронт" — „Операция „Белград" и „Златен човек"; **профсъюзно кино „Васил Мавриков"** — „Кандидат за женитба" и късометражните филми „Марс крачи по пясъка", „Дехафол" и „Електроника и сърце".

ГОРНА ОРЯХОВИЦА: „Ленин" — „Шахсенем и Гариб" и „При езерото" — I и II серия; **профсъюзно кино „Хараламли Стоянов"** — **гара Горна Оряховица** — „Последният таубун" и „Старо лято".

СВИЩОВ: „Алеко Константинов" — „Само мъртвият ще отговори"; „Академия" — „Случаят Тимо Ринелт" — I и II серия и „Изход".

ПАВЛИКЕНИ: „Димитър Стоянов" „Млада гвардия" и „Време за живот".

ЛЯСКОВЕЦ: „Христо Ботев" — „Човекът от МЗ", „Половин час чудеса" и „Аз имам нужда от теб".

ЕЛЕНА: „Христо Ботев" — „Последна ваканция" и „Черните ангели" — I и II серия.

ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ: „Коста Стоянов" — „Само мъртвият ще отговори" и „Часът е нула".

СТРАЖИЦА: „Развитие" — „Любов без ласка" и „Старо лято".

ТЕАТЪР

В неделя Драматичният театър „Константин Кисимов" ще представи във Велико Търново „Любовта на Адриана Орлова", а в Кесарево „Зелената брадавица". Със „Зелената брадавица" театърът ще гостува във вторник в Павликени, в сряда в Стражица и в петък в Горна Оряховица. В четвъртък във Велико Търново ще бъде представена „Зелената брадавица", а в Килифарево „Любовта на Адриана Орлова".

КОНЦЕРТИ

На 10 ноември, вторник, в салона на Дома на народната армия — Велико Търново ще се състои вторият концерт от фестивала на съветската музика с участието на квартет „Армейска песен" и естрадния състав на БНА със солисти: засл. артистка Маргрет Николова, Емилия Маркова и Георги Кордов.

Третият концерт от фестивала ще бъде на следващия ден, също в Дома на народната армия, който ще бъде изнесен от Плевенския симфоничен оркестър.

На 12 ноември, четвъртък, в Свищов ще се състои концерт на симфоничния оркестър при Българската държавна консерватория с диригент Константин Илиев.

ИЗЛОЖБИ

Окръжната художествена галерия на ул. „Караминков" 6, тел. 2-15-46, е отворена за посещения от 14 до 20 часа (почивен ден — вторник)

МУЗЕИ

Работното време на музеите във Велико Търново е: **Археологически резерват „Царевец"** — всеки ден от 8 до 18 часа; **Експозиция „Втора българска държава"** — от 9.30 до 15.30 часа, а в неделя и в празник от 8 до 12 и от 14 до 16 часа (почивен ден — понеделник); **Експозиция „Възраждане и етнография"** — от 8 до 12 и от 14 до 18 часа, а в неделя и в празник от 8 до 12 и от 14 до 16 часа (почивен ден — вторник); **Затвор-музей** — от 8 до 16.30 часа, а в неделя и в празник от 8 до 12 и от 14 до 16 часа (почивен ден — петък); **Историческо село Арбанаси — Хаджиилиевата къща и църквата „Св. Архангели"** — от 10 до 18 часа, а в неделя и в празник от 10 до 16 часа (почивен ден — понеделник); **Музейните кътове „Печатница „Работник" и „Първа социалистическа сбирка"** приемат посетители по предварителни заявки, с изключение на неделя и в празник.

ФУТБОЛ

„А" РФГ почива

СЕВЕРНА „Б" РФГ

ЖСК-Спартак — Хр. Кърпачев, **Левски Ляск. — Дунав, Локомотив Рс — Раковски, Локомотив Мз — Локомотив ГО,** Светкавица — Д. Ватев, Чавдар — Септ слава, Бенковски — Миньор, Академик — Доростол, Анг. Кънчев — Добруджа.

ЗОНА „ЯНТРА"

Волов — Левски ПТ, Чавдар Дд. — Бенковски, **ЕТЗ „Янтра" — Локомотив Кч, Янтра — Н. Илиев, Чавдар Ор. — Червено знаме, Черноломец — Ботев,** Септември — Локомотив Др., Левски Ом — Автостроител.

ТЕЛЕВИЗИЯ

ПЕТЪК — 6 НОЕМВРИ

ПРОГРАМА НА БЪЛГАРСКАТА ТЕЛЕВИЗИЯ

10.05 — Новини; 10.10 — „Орлето" — филм за децата със сюжет из Великата отечествена война; 10.30 — „Фотография" — телевизионен курс за любители В четвъртата лекция се разглеждат понятията за правилно и неправилно експониране на негативите, взаимната зависимост между скорост, диафрагма и светлочувствителност на материала и начините за определяне на правилната експозиция; Практически съвети за използуването на таблици и светломери; 11.00 — „С нашия век, с нашата съдба" — български документален филм за влиянието на Ленин в България и върху нашата съвременност; 11.15 — Разкази за революцията: „На малката гара" — от Уляниански; 11.45 — Концерт на БХК „Св. Обретенов". В програмата — музикалният цикъл „Курски песни" от Г. Свиридов, дир. Георги Робев;

ПРОГРАМА НА МОСКОВСКАТА ТЕЛЕВИЗИЯ

15.40 — Обявяване на програмата; 15.45 — Новини; 15.55 — Тържествено събрание по случай 53-та годишнина на Великата октомврийска социалистическа революция и празничен концерт — предаване от Кремълския дворец на конгресите; След събранието — първенство на СССР по хокей: „Динамо" (Москва) — ЦСКА; 21.15 — „Вечерни мелодии" — концерт; 22.00 — Програма на цветната телевизия: телевизионен музикален филм; 23.10 — Новини;

СЪБОТА — 7 НОЕМВРИ

9.00 — Парад и манифестация от Москва и манифестация от София, 12.00 — Новини; 16.00 — „Широка страна моя родная" — песни и танци на съветските народи; 16.20 — За пионерите — гостува ни съветски киножурнал „Пионерия"; 16.30 — „Октомврийска звезда" — празнична сборна програма за децата; 17.40 — За средношколците: „Те седяха на вашия чин" — телевизионен очерк за съдбата на Александър и Лилия Карастоянови; 18.00—Новини; 18.15—Малък концерт на представителния хор „Маяковски"; 18.35—Изкуство и критика: „Нови страници от филмовата Лениниада" — беседа от киноритика Иван Стефанов с филмови илюстрации; 18.50 — „Кантата за Ленин" — музикална поема; 19.00 — Панорама; 19.30 — Концерт народна музика; 19.50 — Лека нощ деца; 20.00 — По света и у нас; 20.30 — „Виринея" — съветски игрален филм; 22.15 — „Из големия град Москва" — забавна програма с участието на съветски, немски, полски, френски и други изпълнители — телевизионен филм на ГДР; 23.40 — Новини; 24.00 — Камерен концерт от руска и съветска музика;

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА: Велико Търново, ул. „Васил Левски" 9. Главен редактор — 2-04-58, зам. гл. редактор — 2-05-26, отг. секретар — 2-17-12, „Партиен живот и пропаганда" — 2-05-27, „Култура и изкуство" — 2-03-08, „Икономически" и „Селскостопански" — 2-17-79, счетоводство — 2-04-59, коректория и дежурен редактор — 2-26-79.

ПЕЧАТНИЦА „ДИМИТЪР НАЙДЕНОВ"